

Nr 476.

Av herr **Pettersson** i Dahl m. fl., om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 128, med begäran om bemyndigande att utfärda bestämmelser om hyresbidrag till ovana skogsarbetare.

De strejkande arbetarna inom metallindustrien ha av sin fackorganisation Svenska metallindustriarbetarförbundet uppmanats att söka arbete i öppna marknaden och framför allt genom arbetsförmedlingarna söka arbete vid skogsavverkningar.

När nu de strejkande metallarbetarna söka skaffa sig skogsarbete har den frågan uppkommit, om de kunna vara berättigade att erhålla sådana bidrag av statsmedel, som sedan år 1941 utgått till arbetare, som sökt anställning vid skogsavverkningar, men som varit ovana vid sådant arbete. Enligt av arbetsmarknadskommissionen utfärdade bestämmelser kunna för närvarande utdelas dels omskolningsbidrag med 2 kr. per dag — såväl för vardagar som mellanliggande sön- och helgdagar — samt familjebidrag för hustru och barn, utgående med varierande belopp, beroende på till vilken dyrortsgrupp vederbörandes hemort hör. Vid sidan av dessa bidragsformer kan också under vissa förutsättningar hyresbidrag tilldelas ovana skogsarbetare. Denna bidragsform har varit sammankopplad med den av kommunerna bedrivna hjälpverksamheten för oförvållat arbetslösa. Kungl. Maj:t har genom beslut den 28 november 1941 förklarat hinder icke möta för arbetsmarknadskommissionen att medgiva arbetslöshetskommitté rätt att bevilja hyresbidrag till ovana skogsarbetare.

Enligt 16 § i kungörelsen nr 434 den 30 juni 1934 må under tiden för arbetskonflikt arbetslöshetshjälp ej åtnjutas av den, som är direkt indragen i arbetskonflikt eller vilken eljest blivit arbetslös på grund av konflikten och vilkens anställnings- och lönevillkor kunna antagas röna inverkan av denna. Arbetsmarknadskommissionens majoritet har intagit den ståndpunkten, att omskolnings- och familjebidrag skola betraktas som lönefyllnad och alltså kunna utgå även till sådana arbetare, som äro indragna i arbetskonflikt. Kommissionen har fördenskull utfärdat bestämmelser härom. Två ledamöter av kommissionen ha emellertid reserverat sig mot detta beslut och ansett att arbetare, som äro indragna i konflikt, icke borde komma i åtnjutande av dessa båda bidragsformer. Däremot har kommissionen ansett att hyresbidrag icke kunna tilldelas strejkande arbetare.

Svenska metallindustriarbetarförbundet har hos Kungl. Maj:t hemställt om att hyresbidrag också måtte beviljas till dem av förbundets i konflikt indragna medlemmar, som vilja taga arbete i skogarna. Förbundet har motiverat detta

med den svåra bränslesituationen och ansett att av denna anledning de strejkande metallarbetarna icke borde behandlas sämre än andra icke yrkesvana skogsarbetare.

Kungl. Maj:t har nu i propositionen nr 128 begärt bemyndigande av riksdagen att få utfärda kungörelse om hyresbidrag till ovana skogsarbetare och medgivande av riksdagen att få bestrida kostnaderna för ifrågavarande hyresbidrag i den mån de belöpa på statsverket från det å allmän beredskapsstat I upptagna anslaget till kostnader för överflyttning av arbetskraft. Hyresbidragsverksamheten skall enligt propositionen bedrivas av kommunerna. Kommun skall efter medgivande av arbetsmarknadskommissionen äga rätt att utgiva hyresbidrag till arbetare, som utan att äga vana vid skogsarbete antaga och utföra sådant arbete. Statsbidrag skall utgå för detta ändamål med belopp, som bestämmes av arbetsmarknadskommissionen. Detta statsbidrag skall helt lösgöras från statsbidraget till kommunernas hjälpverksamhet för arbetslösa.

Föredragande statsrådet har motiverat propositionen med behovet av att erhålla arbetskraft till vedavverkningarna. Han anser att det ligger i det allmännas intresse att ledigställda arbetare, även om de äro indragna i arbetskonflikt, i största möjliga utsträckning deltaga i skogsarbete. Regeringen har icke varit enig i denna fråga, utan statsrådet Bramstorp har avgivit en reservation, i vilken statsråden Bergquist, Domö, Ewerlöf, Rubbestad, Ohlin och Andrén instämt. Dessa statsråd anse, att man genom att utbetala hyreshjälp till strejkande icke kan vänta någon nämnvärd förbättring av bränsleförsörjningen men väl riskerar en ogynnsam återverkan på dem, som redan arbeta i skogarna. Enligt deras mening saknas anledning att — i rådande konfliktläge och med bortseende från de principiella betänkligheterna mot att på strejkande arbetare tillämpa det för ovana skogsarbetare avsedda bidragssystemet — vidtaga den i propositionen föreslagna förändringen av hittills gällande bestämmelser.

De skäl av praktisk art reservanterna inom regeringen anfört mot förslaget om hyreshjälp åt strejkande arbetare, som antaga skogsarbete, finna vi fullt bärande. Någon nämnvärd förbättring av bränsleförsörjningen på grund av denna åtgärd är säkerligen icke att vänta. Densamma torde komma att framkalla ett starkt missnöje bland de egentliga skogsarbetarna. Dessa komma att anse sig sämre ställda än de nytillkomna, tillfälliga skogsarbetarna, som genom bidragen från det allmänna erhålla ett betydande tillskott till sin arbetsförtjänst. Det är därför fara värt, att den föreslagna åtgärden kommer att få den följd, att skogsarbetarna i ökad utsträckning söka sig till andra arbetsområden, där de kunna erhålla bättre betalning.

Den regeln har hittills tillämpats, att statsmakterna skola ställa sig neutrala till konflikter på arbetsmarknaden. Om den nu framlagda propositionen bifalles av riksdagen innebär detta ett avsteg från denna princip. Genom ett

sådant beslut komma statsmakterna att i realiteten taga ställning för den ena parten i en pågående arbetskonflikt.

Enligt vår mening kunna sålunda tungt vägande skäl av framför allt principiell men även praktisk natur anföras mot ett bifall till ifrågakvarande proposition. Riksdagen skulle genom ett bifall bryta mot principen om statsmakternas neutralitet i fråga om arbetskonflikter utan att därigenom vinna några praktiska fördelar i fråga om lösningen av bränsleförsörjningsproblemet.

Med anledning av vad vi sålunda anført få vi hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 128.

Stockholm den 10 mars 1945.

Anders Pettersson
i Dahl.

Hjalmar Svensson
i Grönvik.

Osc. Werner.

Arvid Jonsson
i Skedsbygd.

Ivar Johansson
i Mysinge.

J. Onsjö.

Emil Gustafson.

P. J. Edberg.

Gunnar Hedlund.

Per Persson,
Norrby.

Daniel Boman
i Stafsund.
